

הוא תיקון שע"כ"פ יעשו בדרך של איזה צד היתר, אמר ע"י כתי"ר דמיון מפכ"ג.
לשרי לי מר, אם אומר שאין הדברים ראויין למי שאמרם.
ומה שטוען מדוע פוקתי את קונטרסי, שבת הארץ, באותו חזמן שישאל
רצו לחמוד בכסף את השוכתים, אישכ"ל שבכלל לא נתפרסמו בלל בענין הקונטרס
בתפניתו, ואיני יכול להיות אחראי אם איזה איש שלח אותו לחו"ל, ובמדרומה שמה
שנפטר היה רק ע"י אותם שעמדו כנגדו, הם שלחו אותו לגדולי חו"ל לקבל עלי.
וחוץ מזה, האם בשנת השביעית עצמה הזמן הוא לאסוף כסף בשביל השוכתים, וזי
הם יכולים לחלות את חיתם באשראי דספק ארתיא, תמיד אמרתי שאנו חייבים לנצח
בוה, מחד בשבך לשבא"ש, ובכל שנות השמיטה צריכים לקבץ כסף מכל ירדא ד'
חושבי שמו בעד השוכתים, ואז בשרואים בפרם השמיטה שיש סכום כסף תגון
מבטיחים ומקיימים עזר הגון לפי הכח, ועפ"י יבולים באמת לבצר את מעמד
השמיטה בע"ז, ולא עוד שהקונטרס לא יוכל להזיק לכל מי שנבנה רחוק לעזר
לשוכתים, הלא אנכי שצתי ושלשתי שכל המתחזק בעזרי, ועשה מציה כמאמרה
היז משובת, והייתי תמיד מוכן לעזור בכל כחי לשוכתים, כאשר יעידו ע"י אלה
ששבתו בסביבותי, כמה קרבתים וכמה סרחתי עבורם, וכמה חוקתי את ידם ורוחם
בעת אשר באו להתישב עמי, אם ישבתו, כיון שראיתי שאין מצבם כ"כ משוב
וברוחק יוכלו להתפרנס, ואלה החיידים הם אצלי התלית של כל הישוב, וכך היא
מדתו של הקב"ה שהוא מסתפק במועט בזמן הצערה, עדי אשר יבקע פתח אור
לישרים ויכלם ולכו בארץ ד' ותורתו לשמור ולעשות כתורה ובמצוה בלא שום
בקשת קולא, כיא באהבה וביראה טהרה, בשמחה וזב טוב, ואפילו אם היה חליה
איזה משגה ממני בעצם עריכות הקונטרס, מה שאקוה בע"ה שלא כך הוא, אבל גם
לפי דעת כ"ג, הלא צריך לשום על לב שכוונתי היתה ביה לשום שמיים, כדי שלא
להשוות רשעתי אותם המוכרחים לסמוך על היתר, למען לא יהרסו לפול בלבבם
מדחי אל דחי, כי"א יתחזקו בעו ד' ויקפו לתועלתו, שיבאו ימים טובים מאלה, ולא
נצטרך להפקעות, ונשמח כלנו לקיים את השמיטה בקדושה וטהרה לכל פרטיה.

ומה שכתב כתי"ר נגד מה שכתבתי שלא כיוונתי שאחזור ואחרי, הנה ממכתבי
מוכח שאחזור ואחרי, איני מבין איפא מצא דעה זו במכתבי, הלא אני כותב ובפרש
כמו שפירשו כל אלה שנוקטו להיות זה שהוא רק הוראת שעה, ואין שייך ללמוד
בהוראת שעה, מפעם אחת על פעם אחרת, הלא הכל תלוי כפי הכרח ומצב
הדברים, וד' יתן הטוב, ויזכנו לראות את מצב אה"ק באופן שיעכל להסכים שיש
אפשרות בלא היתרים והפקעות, ונקוה לביאת גוא"צ בב"א.

ומה שכתב כתי"ר נגד מה שכתבתי שלא כיוונתי שאחזור ואחרי, הנה ממכתבי
מוכח שאחזור ואחרי, איני מבין איפא מצא דעה זו במכתבי, הלא אני כותב ובפרש
כמו שפירשו כל אלה שנוקטו להיות זה שהוא רק הוראת שעה, ואין שייך ללמוד
בהוראת שעה, מפעם אחת על פעם אחרת, הלא הכל תלוי כפי הכרח ומצב
הדברים, וד' יתן הטוב, ויזכנו לראות את מצב אה"ק באופן שיעכל להסכים שיש
אפשרות בלא היתרים והפקעות, ונקוה לביאת גוא"צ בב"א.

ומה שכתב כתי"ר נגד מה שכתבתי שלא כיוונתי שאחזור ואחרי, הנה ממכתבי
מוכח שאחזור ואחרי, איני מבין איפא מצא דעה זו במכתבי, הלא אני כותב ובפרש
כמו שפירשו כל אלה שנוקטו להיות זה שהוא רק הוראת שעה, ואין שייך ללמוד
בהוראת שעה, מפעם אחת על פעם אחרת, הלא הכל תלוי כפי הכרח ומצב
הדברים, וד' יתן הטוב, ויזכנו לראות את מצב אה"ק באופן שיעכל להסכים שיש
אפשרות בלא היתרים והפקעות, ונקוה לביאת גוא"צ בב"א.

ומה שכתב כתי"ר נגד מה שכתבתי שלא כיוונתי שאחזור ואחרי, הנה ממכתבי
מוכח שאחזור ואחרי, איני מבין איפא מצא דעה זו במכתבי, הלא אני כותב ובפרש
כמו שפירשו כל אלה שנוקטו להיות זה שהוא רק הוראת שעה, ואין שייך ללמוד
בהוראת שעה, מפעם אחת על פעם אחרת, הלא הכל תלוי כפי הכרח ומצב
הדברים, וד' יתן הטוב, ויזכנו לראות את מצב אה"ק באופן שיעכל להסכים שיש
אפשרות בלא היתרים והפקעות, ונקוה לביאת גוא"צ בב"א.

ומה שכתב כתי"ר נגד מה שכתבתי שלא כיוונתי שאחזור ואחרי, הנה ממכתבי
מוכח שאחזור ואחרי, איני מבין איפא מצא דעה זו במכתבי, הלא אני כותב ובפרש
כמו שפירשו כל אלה שנוקטו להיות זה שהוא רק הוראת שעה, ואין שייך ללמוד
בהוראת שעה, מפעם אחת על פעם אחרת, הלא הכל תלוי כפי הכרח ומצב
הדברים, וד' יתן הטוב, ויזכנו לראות את מצב אה"ק באופן שיעכל להסכים שיש
אפשרות בלא היתרים והפקעות, ונקוה לביאת גוא"צ בב"א.

אגודת הראיה

קצב

וזא שומריה דידן הוא אב מלאכה של תורה והיא הזמירה המתובה בודאי אין
מוסר, פון שראינו שביכ דקדקה תורה בשביעית להגיד את האבות, כדי שנדע
שתולדות לא אטר רתמנאשא, עד שבצורה של פירות וקצירה של תבואות, שהן
בודאי מלאכות דמיות זו לזו, הוצרכה לפרט, רואים אנו שאין לנו רשות כלל
לדמות ענין לענין, לומר שגם זה הוא מה"ת, אלא כיון שיש שניי בתואר המלאכה
או בתכליתה, וק"ו כשהשני הוא בשני האופנים בין בתואר ובין בתכלית, בודאי
יש מקום לומר ששבו היא תולדה ואינה אסורה מה"ת, וכיון שהרמב"ם במלחמות
בספיקה מעיד לנו, שעל שם כך נקראת הזמירה בשם זמירה על שם זמורה,
וזמורה היא עקב שפסחו ראשו דקא, ולא שברתו כולו, שהה אינו נקרא בשם
זמורה, אי"כ הרי לנו עזרה שהשם זמורה אינו חל [על] כריתה של ענף כולו, ואין
ייתה זה בכלל מלאכת התורה של "כרמך לא תזמור", וק"ו כי בשעת מ"ת לא
הייתה המדרשה שנתחדשה בשנים האחרונות, אין נהגים כ"א את הזמירה כמאמרה,
היינו כריתת הראש, וכאמת יש לומר שזאת היא כונת "המונב בנפנים" אע"פ
שלא פירשו כן המפרשים, והתכלית של הזמירה העתיקה, ושל הכריתה החדשה,
היא ג"כ תכלית אחרת, הכריתה העתיקה אינה דואגת כלל על קיום הגפן, כיא על
הוספת הפרי, וההפירות אין בהור כלל שמתרבים על ידה, ואם גם מועיל הוא להפרי,
קיום הגפן, והפירות אין בהור כלל שמתרבים על ידה, ואם גם מועיל הוא להפרי,
תוא כחור טפל ע"כ היא משונה בתכלית המלאכה מהזמירה של חודה, ולא עוד
אלא שעיקר הזמירה באה כדי שלא יפסיד הגפן התוחזק האמריקני, שבמקו חי הוא
הרבה, אלא שהגפן העליון שהוא לא ממונו ממש, הוא שראב ממנו הרבה ומחריבו,
וע"כ הוצרכו להקנות הכריתה, וי"ל ג"כ שהוא בכלל לאוקמי אילנא, ותמינה
שתדיר, שנה"א את עצמה, כי בהיותו אצלנו, אז בעת ויחזנו הראשון, הצעתי לפני
סברא זו ועלם אותה, ואמר שצריך לעיין בה, עכ"פ איננה כ"כ עקומה עד שידוע
העלם על ידה, ובי"ה אשר נתן לי שכל ישרי ואינני עלול כלל לומר סברות
עקומות, בעזרתו ית', ובמדרומי, שבי"ג כשיתישב בדעתו גם הוא יודה ע"כ.

ולא אבין גלל דברי כתי"ר, שכתב שזמירה הנהוגה היא חמורה יותר
מהזמירה של הערבים, אין אפשר להיות יותר חמור ממה שהוא אסור מה"ת.
הלא הזמירה של הערבים, שהיא כריתת וקיסות קצה הענף, מפרש הרמב"ם בפירושו
שהיא הזמירה של תורה, והזמירה שלנו צריכים אנו מסברא לדמות אותה אליה,
ואין יאמר בהקלס ורדאוס שהיא יותר חמורה מהזמירה הערבית שהיתה נהוגה
בימי מ"ת, ועליה כדאי אמר הכתוב כרמך ל"ת, ומה שחזר כ"כ להפליא שההוראה
הזאת נוגעת לכל ישראל שבתכל, הרי הכל הוא בכלל בכללות הדברים של התפקות,
וההיתרים שעמה, וכל מי שהורה בענין זה הורה לכל ישראל, ומה אעשה שמאות ד'
היתה זאת שלא יהיה אפשר לי בשו"א להסתלק, וענין זה, אם לא לגרום חליה

ולא אבין גלל דברי כתי"ר, שכתב שזמירה הנהוגה היא חמורה יותר
מהזמירה של הערבים, אין אפשר להיות יותר חמור ממה שהוא אסור מה"ת.
הלא הזמירה של הערבים, שהיא כריתת וקיסות קצה הענף, מפרש הרמב"ם בפירושו
שהיא הזמירה של תורה, והזמירה שלנו צריכים אנו מסברא לדמות אותה אליה,
ואין יאמר בהקלס ורדאוס שהיא יותר חמורה מהזמירה הערבית שהיתה נהוגה
בימי מ"ת, ועליה כדאי אמר הכתוב כרמך ל"ת, ומה שחזר כ"כ להפליא שההוראה
הזאת נוגעת לכל ישראל שבתכל, הרי הכל הוא בכלל בכללות הדברים של התפקות,
וההיתרים שעמה, וכל מי שהורה בענין זה הורה לכל ישראל, ומה אעשה שמאות ד'
היתה זאת שלא יהיה אפשר לי בשו"א להסתלק, וענין זה, אם לא לגרום חליה

ולא אבין גלל דברי כתי"ר, שכתב שזמירה הנהוגה היא חמורה יותר
מהזמירה של הערבים, אין אפשר להיות יותר חמור ממה שהוא אסור מה"ת.
הלא הזמירה של הערבים, שהיא כריתת וקיסות קצה הענף, מפרש הרמב"ם בפירושו
שהיא הזמירה של תורה, והזמירה שלנו צריכים אנו מסברא לדמות אותה אליה,
ואין יאמר בהקלס ורדאוס שהיא יותר חמורה מהזמירה הערבית שהיתה נהוגה
בימי מ"ת, ועליה כדאי אמר הכתוב כרמך ל"ת, ומה שחזר כ"כ להפליא שההוראה
הזאת נוגעת לכל ישראל שבתכל, הרי הכל הוא בכלל בכללות הדברים של התפקות,
וההיתרים שעמה, וכל מי שהורה בענין זה הורה לכל ישראל, ומה אעשה שמאות ד'
היתה זאת שלא יהיה אפשר לי בשו"א להסתלק, וענין זה, אם לא לגרום חליה

ולא אבין גלל דברי כתי"ר, שכתב שזמירה הנהוגה היא חמורה יותר
מהזמירה של הערבים, אין אפשר להיות יותר חמור ממה שהוא אסור מה"ת.
הלא הזמירה של הערבים, שהיא כריתת וקיסות קצה הענף, מפרש הרמב"ם בפירושו
שהיא הזמירה של תורה, והזמירה שלנו צריכים אנו מסברא לדמות אותה אליה,
ואין יאמר בהקלס ורדאוס שהיא יותר חמורה מהזמירה הערבית שהיתה נהוגה
בימי מ"ת, ועליה כדאי אמר הכתוב כרמך ל"ת, ומה שחזר כ"כ להפליא שההוראה
הזאת נוגעת לכל ישראל שבתכל, הרי הכל הוא בכלל בכללות הדברים של התפקות,
וההיתרים שעמה, וכל מי שהורה בענין זה הורה לכל ישראל, ומה אעשה שמאות ד'
היתה זאת שלא יהיה אפשר לי בשו"א להסתלק, וענין זה, אם לא לגרום חליה

ולא אבין גלל דברי כתי"ר, שכתב שזמירה הנהוגה היא חמורה יותר
מהזמירה של הערבים, אין אפשר להיות יותר חמור ממה שהוא אסור מה"ת.
הלא הזמירה של הערבים, שהיא כריתת וקיסות קצה הענף, מפרש הרמב"ם בפירושו
שהיא הזמירה של תורה, והזמירה שלנו צריכים אנו מסברא לדמות אותה אליה,
ואין יאמר בהקלס ורדאוס שהיא יותר חמורה מהזמירה הערבית שהיתה נהוגה
בימי מ"ת, ועליה כדאי אמר הכתוב כרמך ל"ת, ומה שחזר כ"כ להפליא שההוראה
הזאת נוגעת לכל ישראל שבתכל, הרי הכל הוא בכלל בכללות הדברים של התפקות,
וההיתרים שעמה, וכל מי שהורה בענין זה הורה לכל ישראל, ומה אעשה שמאות ד'
היתה זאת שלא יהיה אפשר לי בשו"א להסתלק, וענין זה, אם לא לגרום חליה

ולא אבין גלל דברי כתי"ר, שכתב שזמירה הנהוגה היא חמורה יותר
מהזמירה של הערבים, אין אפשר להיות יותר חמור ממה שהוא אסור מה"ת.
הלא הזמירה של הערבים, שהיא כריתת וקיסות קצה הענף, מפרש הרמב"ם בפירושו
שהיא הזמירה של תורה, והזמירה שלנו צריכים אנו מסברא לדמות אותה אליה,
ואין יאמר בהקלס ורדאוס שהיא יותר חמורה מהזמירה הערבית שהיתה נהוגה
בימי מ"ת, ועליה כדאי אמר הכתוב כרמך ל"ת, ומה שחזר כ"כ להפליא שההוראה
הזאת נוגעת לכל ישראל שבתכל, הרי הכל הוא בכלל בכללות הדברים של התפקות,
וההיתרים שעמה, וכל מי שהורה בענין זה הורה לכל ישראל, ומה אעשה שמאות ד'
היתה זאת שלא יהיה אפשר לי בשו"א להסתלק, וענין זה, אם לא לגרום חליה

אגרות הראיה

קצב

449 מועד קטן ג'
50 סוף פ' יולב הגויל.
51 שביעית פ"ד מ"ד, וזי קונטרס אחרון לשכתהארץ כ"י יא.
448 ע' מפתים ק"ג

הקלות גדולת, לבל תפחת בעיני לזו יותר ויותר המודות, ויתקו, ונוגעות לכל ישראל, מחודת פרט של קלא בעיני שביעית ע"י הפקעה אחרי כל הכרזתם והצירופים שאין צורך לשנותם, וגם שכבר אמרתי שבפעל לא הוריתי כלל למעשה שיעשו המורה ע"י ישראל, ומה שעשו אחרים ע"ד עצמם אין אחריות עלי, ומש"כ שהמורה האת היא ג"כ לאצמתי פרטי, כבר כתבתי אכ"י ג"כ ככה, ומ"מ חבתי כיון שהעיקר אצלה הוא שמירת הגפן לשנים הבאות, תפירות הוא ענין נספלי, ע"כ כוונתי ביותר מה שהמורה הראשונה של תרגום תורת המורה אין עולה לעדות הרמב"ם, להוציאה מדאורייתא, ומה שכתב שגיטה ולא מה האילן בהמנעה של המורה הנחוגה, אמת הדבר שאיננו מת תוכי, וכן אמרים הנקראים אלא שהוא פחת והולך ושנותיו מתקצרות, והוא חי פחות מטבעו של הגנע התחתון, וכן יש נסיון בדינו ג"כ, ושרא ליה מארי, למר, שאומר על סביא מיוסדת ע"פ עדות אביהם של ישראל הרמב"ם ז"ל שהוא חי עקירת תורת משה, ד' ישמרו.

ומה שאמרפני כתי"י, שבעיני לעת זקנותי "ציוניסטי" להקריב את נשמותי בשביל ישוב-ישראל בא"י, — אחר, אם כל ה"ציוניסטים" יהיו אחרים את א"י ורצים בשוב אר"ק באת הוונה והמורה הקדושה שאני מתוכין אליה, בשביל שווא אר"ד, שבחר בה הש"ת והבנה מכל העולם כולה, יש בה סגולות קדושות לנוגות, ולהשראת רוה"ק, ולכות ע"י ההליכה בה לעולם, ואפילו על רשעים מגינה וכוונתה. — שהרי אפילו שפחה בעניתי שבא"י מובטחת היא שהיא בת עולם, ואפילו חסדי וברואי אין הגמרא מדברת בשפחה צדקנית שהיא בלא"ה בת עולם, ואפילו חסדי אח"ע יש להם חלק לעת-ב"ה, וק"י שפחה דמיוניתא במצות, אלא וראי בסתם שפחה שהיא שפחה ובעיני רעים ומדות רעות מצויים בה, כ"י הש"ת לענין עבדים, ומ"י מחני לה זכות א"י לזכותה שגמתי מובטחת שהיא בת עולם, — ואפילו מעשו הרישע בתרא יקרב אכ"י ע"י שפחה תעמד לו זכות ישיבת א"י, וק"י לורע קודש נרע בחובס"י, בני אברהם יצחק ויעקב, דא"ע דלית בהו הימנותא אקרו בני מעלי וכדעת ב"י מאורי, והלכתא כותי ברא, (כמו שסתם המלה "ב"י כן זכ"י כן קרויים לך בנים" וכן בתמי הרשב"א ח"ב סי' קצד וסי' רמב) ואם ספק נפשות להקל אמרו בח"י הגוף ק"י בח"י-נצח, שמת-החסד בהם גדולה היא הרבה מאד, וכל המתאמץ להסתכל כל-י-חסד ולהמליץ על ישראל אפילו כשאין צושים רצונו ש"י משובח, וק"י שיש למצא בכל אחד ואחד גם בקלים שבישראל כמה מגילות יקרות של מצעים טובים ושל מדות טובות מה שאין לשער, שבורא א"י מועילה להם להעלותם ולקדשם, ואם אין הדבר נראה בלוגי בהם יראה בודעם ובזויע-רועם, ככתוב: "וראה על עבדיך פעלך והדרך על בניהם", ואם יקו כל ה"ציוניסטים" חושבים כן הדין

- 52' כחונת קיא, ו'י שרית הדוכין היא לשונות הרמב"ם סי' כ"י
- 53' ה' מלבים פ"ח ה"א, 54' ויה דעה סי' א' ח"ב ב.
- 55' כראשית דבה ע' ע"י, 56' פ' פסחים מ"ג.
- 57' קידושין לו, ו'י, מ"ב, מ"ג, חוריה אר"י.
- 58' תרי"ב בסליחת, "ישראל ער"י.
- 59' ע' ראש השנה ח' ירושלמי קידושין סוף פרק א.
- 60' ע' הקדמת ספר סגוריא, ו'י, בהג"ה הפנ"י דה"י ד"ה דה"ה.

בורא, תפארת גדולה לכל גדול בישראל ולכל גאון וצדיק להיות "ציוניסטי" כזה, וגם כ"י אינו צריך להתבייש מ"ציוניסטי" כזאת.

דבתי הוא חומר ומקשה, שהרי בענין שמיה גלו ישראל, פבר אמרתי כמה פעמים לכ"י, שאני רואה שדרך שיש בה המיה כלפי חסד דוקא היא תביא את קדושת השמיטה לא"י, וממלא הגרום שיהיה אח"כ האוניבים נסועים באר"ק, ובכלל בשביל הודאת קלא של אותם שא"י להם לחיות באופן אחר, בפרטים של דרכו, שבביעית דרכו, ועם זה ע"י הפקעה, חלילה להקב"ה שירגש בשביל כך, את ישראל מא"י, והתוס' התייחס בסוטה"ש, שיהיו מלך הוא מה"י, מדגורה בליה, בשביל שתחנפו לאגריפוס, וא"י לומר שעונש גדול כזה יהיה מדרבנן, והגאון שאגת אר"י, הוכיח מזה שברכת המורה היא דאורייתא, שאם היה מדרבנן לא אבדת הארץ בשביל שלא ברבו בתורה"ש, הרי שאין חשש בשביל איות הקלא בדרבנן לגלות ישראל ח"י, וק"י שאין מקילין חלילה בשאט נפש כ"י בהודאת שעה וביראה גדולה, בודאי יתר מרעו צדיק"ש, והקב"ה רב חסד"ה הוא, ויש די כח בכל ההתנגלות להעמיד סגורים טובים על ישראל, כשהיו מוכרזים להשתמש בהודאת היתר זה, וק"י כשעשו אותו ע"פ הודאת הכמי הדור, א"י אם היו מועטים, חלא מדותיו של הקב"ה הוא שאפילו התקצ"ט אומרים לחובה, ותתקצ"ט מאותו מ"א, ג"כ לחובה, רק אחד מאלפי אלפים לכות"ה הוא ניצל, ובודאי לא יוכל כ"י לומר, שבכל התנגלות הרבה אין בה לכה"ס כלפי הסומכים על החיתר חלק אחד מאלפי אלפים בכות"ה, ולכל היתר הם דומים לשוגגים, וחלילה לשמו ית' שיחשב שוגג כמור.

ומש"כ, שע"פ סדר ד' הלא קדשת השביעית מועלת גם בזה"י, עד שאין אומרים ליקון רחל בחצות של שנה השביעית, יאמין לי אדוני, שכל אלה הגדולות והנשגבות, שגאמרו בקדושת השביעית בזמן הזה, לא נאמרו דוקא ע"י הקיום של משה המעשים, שהרי בזמן שלא היו ישראל בא"י, ולא נתקיימה מצות שביעית כלל, ג"כ חלק קדושה זה, העסק הלוי הוא בהתפשטות הקדושה, ע"פ מדרגות המנים, שהם חולכים רבאים להוציא מן-הכח-אל-הפועל אורו של משה שיתקדש שם ד' ית"ש מסוף הק"ים ועד סופו, וכולם יעשו אגודה אחת לעשות רצונו בלבב שלם, ועל שם מה שישראל מבינים עצמם באמונה וצפית ישועה לאורו של משה וחרת קדושת א"י על מכוניה, שאו ישובו השמיטין והיובלים כדנים, מאורה זו יוציאו כל התקונות ששעשים בעולמות העליונים בכל מדרגותיהם, ע"כ כל מי שעשה פעולה לרחוב את גבול ישראל, כדי שיהי מצדו גורם לקרב את קוב"י ישראל לא"י, וזה גורם מהירות בגאולה, כי קיבוץ גלויות קיי"ל שחא קודם לביאת המשמחה, וארון של ישראל הוא הולך ואור קמעא קמעא, כמו שאמר ז"ל על המיזן של קריאתא דשחרא, תא מתקו באמת את קדושת החרו העליון של יסוד שביעית, ואין קץ להתענגים הקדושים העליונים שמתרבים ע"י זה, והם מושפעים

- 60' ד' מס' 61' סי' כ"י, 62' ב"ב מציעא פ"ה.
- 63' משנ"י יב כ"י, 64' ע' ראש השנה י"י, 65' שבת ל"ב.
- 66' ברכות מט, מגילה י"ז, ו'י, ירושלמי מצ"ט שני פ"ה ה"ה, מנחות ז'ה חללות קלא.
- 67' ירושלמי ברכות פ"א ה"א.